

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΟΥ (*)

Το Νικολό του Γιάνναρο είχε ανάγκη από γάδαρο, γιατί κείνος που είχε δεν είτανε δουλειά, έλεγε, μήτε να πορπατεί πιά δεν είχε κουράγιο. Είχε και δυο ψεγάδια άουχώρητα, το ένα ήτανε να χτυπά όλονονχίς το παχνί του, και να μην τούς άφηνει σε ήουχία, ως το πρωί να κοιμηθούνε, εργατικοί άνθρωποι, και τ' άλλο, να καθίζει σαν έφτανε στην πόρτα τους άπέξω.

— Μπρέ, γυναίκα, γκολνιαζε το Νικολό κάθε μέρα, θάν το πουλήσω και 6 μετζήνια, ά θρω, μόναχα ά κίνουμε ένα παζάρι, οι δυό μας, ά μου δώσης το πεντόληρό σου ά το θάλω γέχυρο, ά ξεσηκώσω καρπούσα και με τα κείνα που θα πάρω ά δάλω και τα 6 μετζήνια ά γείνον 5 λίρες ά πάρω ένα γάδαρο της προκοπής. Έν είναι προκοπή με δαύτο το καλορίζικο. Σάν που κοιτέθγει κι' ο καιρός τών μαξουλιώνε, θλέπεις έχουμε και άπερικέμια, θα σου γυρίσω το πεντόληρό σου και με το διάφορο κιόλα.

— Ξέρω σε, Νικολό μου, λέει η γυναίκα του, πως σή γνώμη σου είσαι άγύριστος σαν το ξόλο τ' άπελέκητο, και δε σου άντιλέγω τίποτε, κάνε της άρεσκείας σου. Μα καλού καπού πάρε και τόν Κοοσιανή το Έφτάρα, εκείνος πεικάζει καλύτερα κι' άς σε βοηθήσει στη γνώμη.

— Μην τρέχεις, μποε γυναίκα, άπανιά το Νικολό, έκα ά το πουλήσω πρώτα, ά πιάσω κάμποσες παράδες, ά δάκω και το πεντόληρο στο ένέχυρο, και την άλλη Δεφτέρα μόν και θά πάγω στο παζάρι, θλέπουμε καικάνουμε.

Ο γάδαρος δεν ήτανε κακός, μα άφ' την κωκοπέραση που είχε φάβουνηταν έλσεινός και άξιοδάκρυτος. Το Νικολό πήρε 4 λίρες άφ' το άμανάτι που βάλε και τραβούσε τη Δεφτέρα με το ροενέλε να πιά να πουλήσει και το ζώ και ναγοράσει άλλο της προκοπής. Χαρούμενος τραβή καιά το παζάρι και έφτινονταν με τί τρόπο να μιλέξει το μουσιερή. Έκεί συναντή και το συχωριανό του το Στρατή το Πάσχο, που ήτανε ψυχγοιός σ' ένα μαγαζ' στη χώρα.

— Μπρέ, Στρατή, το λέει, έχω ανάγκη από λεφτά, και έφερα ά πουλήσω το ζώ μου, μιάς και το θές; πάστο, καίμενε, θα μου κάνεις ψυχικό.

Και ο Στρατής, μάννας γυιός σε δάδτα, τ' αγοράζει 6 μετζήνια και το φάνηκε κληρονομιά! Τό πάλι σ' άρενικό του κι' οίγουρος πως θά τόν εχαριστούσε, γιατί το ζώ δεν ήτανε κακό, σαν που φαίνονταν. Άρενικό, το λέει, το πήρα για έμποριο κι' ά δε το πουλήσω 6 λίρες ά μου τραπήσης τη μύτη. Τ' άρενικό του δε μίλησε τίποτα μήτε καλό μήτε κακό ελε. Το περιποιήθηκε ο Στρατής δυό βδομάδες, το καλοτάισε και τ' άφησε στο

στάβλο να ξεκουραστή. Την πάρα πάνω Δεφτέρα το έδοτρισε καλά-καλά, του θαψε με τρόπο και κάτι άσοράδια που είχε το ζώ στα πόδια του, το καθάληκως και το πήρε στο παζάρι να το πουλήση. Το ζώ καθώς ξεκουράστη είτανε ζωηρό-ζωηρό. Ο Στρατής όμως δεν ήθελε μόνο να φανή πως κάρσει τέτοιο ταπεινό έμποριο άφ' τη μιά, κι' άφ' την άλλη λογάριάζε σαν το παινέψη σε κανένα γνωστό που θα συναντούσε για να το μοσχοπονήση και χοίρις να φαίνεται πως είνε δικό του. Βρίσκει εκεί ένα φίλο του και το λέει. — Α μου πουλήσης το του ζώ, και θά σου πλερώσω τόν κόπο σου, και μουσιερή θα σου φέρω γά, μα ά μη φανερώσης πως είνε δικό μου. — Ο άνθρωπος το δέχτηκε να κερδίση στα καλά καθούμενα κάτι τι, είτανε σπουδαίο!

Ο Στρατής εκεί που ιοιγύριζε στο παζάρι, εξαγναντέθει με σ' άσκέρι τόν Νικολό με τόν Έφτάρα να ξειάζουν ένα ζώ.

— Τι κάνεις αούτου πέρα, λέει το Νικολό φίλικά και ύστερα με παράπονο προσθέτει. — Μπρέ Νικολό, κι' όχτρος μου νάκουνα, τέτοια γάδαρο, με το ναί, δε θα μου τόν πουλάγες.

— Άς άνοιγες τα μάτια σου, ελεε χαμαροτά το Νικολό, να μην τ' αγοράζες.

— Έγώ λυπήθηκά σε και τ' αγοράσα, άπαντιάει ο Στρατής, μα όχι δά κι' έτσι φτωχόν άνθρωπο ά με κοροϊδέψης.

— Αλισβερίοι είν αυτό, όλα γίνονται, Στρατή.

— Δε σου λέει, μα που ά θρω τόσες παράδες ά αγοράσω άλλοτε; και προσθέτει ποτηρά. Και είν' εκεί δά ένας γάδαρος, τραυώκι τραύμα! μα το πουγκί μου δε σώνει!

Το Νικολό είχε τσεπώσει τους παράδες της γυναίκας του και δεν είχε ανάγκη άν κούτιζε κι' άκοιθά, και τόν παρακίλεσε να τον τόνε δείξει.

— Έν τρέκει ά σου τόν δείξω, μα γά' μια καλός άνθρωπος και δε βασιτώ κακία, πάμε! λέει ο Στρατής.

Και κρητοσυλλαβής πληρώνει 5 λίρες το Νικολό κι' αγοράζει το γάδαρο, που τοίδειξε ο Στρατής.

— Πάμε, Στρατή, προτεινει το Νικολό, ά σου κεράσω ένα ρακι για τόν κόπο σου; Πίνων το ρακι και εύχονται το καλορίζικο...

Το Νικολό παίρνει το ζώ και ξεκινά κατά το χωριό του. Στο δρόμο όλοι του εύχονταν το καλορίζικο, κι' αυτός καμόρανε που δε θα είχε μήτε ο Καταθός (προίχοντίας του χωριού) τέτοιο ζώο! Μα σαν πλησίαζε στο χωριό του, έβλεπε πως ήξερε το ζώ καλά τα μονοπάτια και τραβούσε μόνο καιά το σπίτι, και σαν έφτασε στην πόρτα, έξάπλωσε, κατά τα συνηθισμένα του. Έλα Χοιστέ και Παναγιά, ελεε μέσα του το Νικολό, το χοίγρια τ' άλλουνού έχει και τοπο! μα, δε φανέρωσε σή γυναίκα του τίποτε. Τη νύχτα άρχισε το ζώ να χτυπά, σαν πρώτα, το παχνί και τότε κατάλαβε τη φηλιάνα που του φημισε ο Στρατής!

(*) Η ελληνική αυτή ιστορία είναι γραμμένη σε γλώσσα όπως μιλιέται στο Δεμιρδές της Πρωσίας.

— Γιάννη Βλαχογιάννη: «*Η Πεταλούδα*».

— Τυπώθηκε σὲ μικροῦλετο βιβλίο, καινούριο ἔργο τοῦ κ. Βλαχογιάννη, ἑκδομὴ πρόβα μὲ τὸν τίτλο ἢ «*Πεταλούδα*». Κάτι σὰ διήγημα καὶ σὰν παραμῦθι, μὲ τὸ ἀπὸ ἐκεῖνο, ἀπαλὸ καὶ φροσιδὸ ὕψος τοῦ συγγραφέα τοῦ «*Πειτειοῦ*» σὲ γλώσσα δημοτικὴ, περὶτερον δουλεμένη. Στὴν «*Πεταλούδα*» ζουγραφίζεται ὁ φροσιδὸς κόσμος μὲ χρώματα ζωηρὰ καὶ πιστὰ, καὶ παίρνει ψυχὴ καὶ αἰσθητικότητα ἢ ἀνυχνή ιογύρο μας πλάση.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἡ Ἑλληνικὴ φιλολογία ἐπὶ Γαλλίᾳ.— Μετάφρασις ἐπὶ ποιήματα τοῦ Παλαμά.

Ἡ Ἑλληνικὴ ποίηση ἔχει ἀρχίσει νὰ πηδαίει τὰ Ἑλληνικὰ σύνορα, καὶ ὅλο καὶ περισσύτερον παίρνει τὴ θέσιν τῆς, στήν παγκόσμια φιλολογία. Τὸ πρῶτον οὐλοιστικὰ, γιὰ κείνους ποὺ ἀγαποῦνε εἰλικρινὰ καὶ ἀληθινὰ τὰ γράμματα, δὲν ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν γιὰτὶ βέβαια αὐτοὶ δὲν περιμένουν αὐτὴ τὴν δικαίαν ἀναγκασίαν, γιὰ νὰ αἰστανθοῦνε τὴ χάρὰ τῆς τέχνης· ἔξωρον μάλιστα πῶς, εἰδικὰ γιὰ τὴν ποίηση, ἢ δημοσίαν, καὶ ἂν περᾶσει τὴν γεωγραφικὰ σύνορα τῆς πατρίδος τῆς, φτάνει πολὺ—ὡς περισσύτερες φορές πέρα πολὺ ἐλαττωμένη μέσα στὶς καρδίαις ἐκείνων, ποὺ δὲ ἠποροῦν νὰ τὴ χάροῦνε στὴ γλώσσα ποὺ γεννήθηκε. Ὅμως καὶ μὲ ὅλα αὐτὰ, εἶναι γιὰ μᾶς μὴ ἐπιτηκὴ ἰκανοποίησις νὰ βλέπομε πῶς καὶ οἱ ἄλλοι πατρίδας, προσδεμένους στὸν πόθισμὸν καὶ τῆς τέχνης, δοῦσκονται ἄνθρωποι, ποὺ γνωρίζοντας τὴ γλώσσα μας, προσέχον καὶ ἀγαποῦνε καὶ ἐκτιμοῦνε τὰ πνευματικὰ λοιλοῦδια τοῦ ἴσπου μας, καὶ αἰσιόονται τὴν ἀνάγκη νὰ δώσων νὰ χάροῦν τὴν ἐφοδιάν τους καὶ οἱ ἄλλοι συμπατριῶτες τους.

— Ἐνα ἀπὸ τὰ παριζιάνικα περιοδικὰ, ποὺ ἐνδοφρόνται περισσύτερον γιὰ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, εἶναι καὶ ἡ Revue Contemporaine, ποὺ εἶναι κέρποσος καιρὸς ποὺ δημοσιεύει μὴ σείρὰ ἀπὸ μελέτες γιὰ τοὺς συγχαιρινὸς Ἑλληνας ποιητῆς, καθὼς καὶ ποιήματά τους μεταφρασμένα. Ἀσυντυχῶς δὲν μπορέσαμε νὰ δοῦμε τὸ τεῦχος τοῦ Νοέβρου, ὅπου δημοσιεύθηκε ἡ μελέτη τοῦ κ. Ludovic Nemo γιὰ τὸ ἔργο τοῦ κ. Παλαμά. Στὰ δύο τελευταῖα τεῦχη τῶν ποὺ ἔστειλε σὴν γραφεῖα μας ἢ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ, ἔρχονται σὰ συνέχεια καὶ συμπλήρωμα τῆς μελέτης, ποὺ εἶπαμε παραπάνω, μετάφρασις ἀπὸ τὸν «*Τάρον*» καὶ ἀπὸ τὸν «*Ἔγνον στὴν Ἀθηνᾶ*». Ἡ ἐργασία αὐτὴ φαίνεται ποὺ ἔχει γίνεαι μὲ πολὺ ἀγάπη καὶ γούστο, καὶ δείχνει γερὴ γνώση τῆς γλώσσας μας. Ὅμως ἂν μᾶς ῥοιποῦσε κείνους ποὺ ἐλάττωμα θέτοσκουμε μέσα σὴν ἴσα προτερέματα, δὴ λέγαμε ἢ τὴ μετὰ τὴν εὐσυνείδησιαν ἢ τὸ σχεδὸν γενικὸ ἐλάττωμα ποὺ ἔχουν οἱ γαλλικὲς μετάφρασις ποιητῶν. Γιατὶ στὴν καθαρὴ ποίηση, σὸν καθαρὸν λυρισμὸν τὸ σπουδαιότερον καὶ ὁλοκατεκτότερον ὁ ἕνα ποιῆμα εἶναι, ὅχι τὸ τί λέει

ὁ ποιητῆς, παρὰ τὸ πῶς τὸ λέει. Καὶ προσπαθόντας ἢ μεταφραστῆς νὰ μείνει πιστὸς στὸ τί λέει τὸ προπαίτη, παραμελεῖ τὸ πῶς. Αὐτὸ φαίνεται ὁμοίον, διὰν κείνους συγκρίνει τὰ μεταφρασμένα ἀπὸ τὸν «*Τάρον*» μὲ τὸ προτότυπον, ἀπὸ τὴ μὴ μεριά,—καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη, κίρει τὸ ἴδιο μὲ τὸν «*Ἔγνον στὴν Ἀθηνᾶ*».

Στὸν τελευταῖον, ἢ ποίηση θέτοσκεται προσάντων στὴν ἰδέα, στὸ ὕψος τοῦ σιοχασμοῦ ἢ ἐμπνευσης, ὁ ἐκδοισιασμός ζήτησε ἀπὸ τὸ κεφάλι, ἀπὸ τὴ σκέψη τῆς λέξης γιὰ νὰ ἐκφρασιεῖ. Ὁ μεταφραστῆς, ποὺ ἐνωσε καὶ συγκινήθηκε ἀπὸ τὸν ποιητῆ, ἔκανε τὴν ἴδια ἐργασία: ζήτησε τὴν ἐκφραση ἀπὸ τὴ σκέψη του.

Στὸ πρῶτον ὅμως, στὸν «*Τάρον*», τὸ πρῶτον εἶναι διαφορετικόν. Ἐκεῖ βροισκόμισατὸ σὲ καθαρὸν, ἀτοφία λυρισμὸν: Δέση καὶ ριθμὸς καὶ ἰδέα γεννήθηκαν μαζί. Στὴν μετάφραση ῥέπει, ἂν εἶμαι δυνατὸ, καὶ ὅσο εἶναι δυνατὸ, νὰ γίνεαι τὸ ἴδιο. Νὰ ξαναχθεῖ καινούριο τὸ ποίημα. Μὰ τότε ὁ μεταφραστῆς δὲν μᾶς δίνει μονάχα τὸν προτότυπον ποιητῆ, μόνον καὶ τὸν ποιητῆ—μετάφραστῆ: Πλουτίζει τὴν φιλολογία τοῦ ἴσπου τῶν, μὰ δὲ γνωρίζει αὐτοῖσι τὸν ἕκρον ποιητῆ. Τὸ προδίδημα εἶναι, φαίνεται, ἄλπο. Τὴν καθαρὴν λυρικὴν ποίηση δὲν μπορεῖ νὰ τὴν δοκιμάσει κείνους, παρὰ μόνον στὴ γλώσσα ποὺ γράφτηκε: ῥέπει κείνους νὰ κείνους νὰ κείνους τὴν πηγή, γιὰ νὰ δοκιμάσει τὸ ὁμοίον τῆς. Γιατὶ τοὺς ἄλλους ἢ ὁμοίον τῆς δὴ μείνει βιβλίο κλειστὸ μὲ ἐκτὰ σφραγίδες.

— Παίρομε δύο τρεῖα παραδείγματα, ἔπου φαίνεται φανερὰ ἀπὸ ποῦ λέμε. Γιατὶ, μολοντὸν τὸ ῥήμα εἶναι τὸ ἴδιο, δὲν εἶναι τὸ ἴδιο νὰ λέει κείνους γιὰ τὴν «*Λαράντισσα*» πῶς:

θέλει μῆλο μάφρολο,
θέλει γελάει ὁδοί,

καὶ: Elle veut des joues pareilles aux pommes. Des petites lèvres pareilles aux grenades.

Καὶ οἷον: Πάει, καρδιά, ἢ καρδία σου Στάγροισο ταξίδι!

καὶ: O coeur, ton petit coeur Est parti le suprême voyage

Καὶ ἀκόμα τὸ ἴσπορογο: Μήπως καὶ τοῦ Χάροτα Καθὼς δὴ σὲ κοιτάσει, Τοῦ φανεῖς ἀχάιδεμο, Καὶ σὲ παραπειάξει.

μὲ τὸ: De crainte d'apparaître Privé de nos soins aux yeux de Charon, qui arguerait de notre négligence. Pour te traiter avec dédain!

— Ὅσα γράφομε παραπάνω δὲν ἔχουν ἄλλο σκοπὸν, παρὰ νὰ ὑποσηρήσων, πρῶτα-πρῶτα γενικὰ, πῶς ὁ λυρικὸς ποιητῆς εἶναι μιστικὸν γιὰ ὅσους δὲν μποροῦν νὰ τὸν διαβάσων στὸ προτότυπον, καὶ πῶς

καλύτερη μετάφραση δεν είναι πάντοτε ή πιστότερη από νόημα.— και δεύτερο, πώς το καλύτερο μέρος από το έργο του Παλαμᾶ, κι' ἂν αναγνωριστῆ ἀπὸ τοὺς ξένους λογοτέχνες καὶ κριτικούς, μόνο ἀπὸ τὶς ἑλληνικὰς καρδιὰς πρέπει νὰ περιμένει νὰ γαληψῆ καὶ νὰ δοξαστῆ,

— Ἐχομε πεποιθήσιν πὸς ἡ κοινή μας ἀγάπη γιὰ τὴν τέχνη, γιὰ τὰ γαλλικὰ καὶ ἑλληνικὰ γράμματα, καὶ γιὰ τὸν ποιητὴ Παλαμᾶ, εἶναι ἀρεσιᾶ, ὥστε νὰ μπορούμε, δίχως φόβον νὰ παρεξηγηθῶμε ἀπὸ τὸ Γάλλο συνάδελφον, νὰ σημειώσωμε, πῶς ἀπὸ μιὰ γρήγορη σύγκρισιν μετὰ τραγοῦδιον τοῦ «Τάρου», βρίσκουμε κάποιες διαφορὰς πού, διαρροῦμε, ζημιώσαν τὸν ποιητὴ, ἀποπύκνον τὶς ἀκόλουθες διὰ :

— Ὁ ποιητὴς λέει :

Κι' ἂν διψᾷς, μὴν τὸ πιῆς
Ἀπὸ τὸν κάτω κόσμον
Τὸ νερὸ τῆς ἀρηγοῦσας,
Φτωχὸ κομμένο ἄδωμον !

Εἶναι φανερὸ πὸς τὸ «φτωχὸ κομμένο ἄδωμον» εἶναι κλιτικὴ, ἐπίκλησις πρὸς τὸ νεκρὸ παιδί. Ἡ σύγκρισιν τοῦ κ. Νεμὸ εἶναι δικαιολογημένη, γιὰτὶ πῶς συνηθισμένος τύπος ἐστὶν ἡ γλῶσσα μας εἶναι «ὁ δῶμος» κι' ὅχι «τὸ δῶμον» πῶς ἔχει ὁ ποιητὴς. Ὅμως τὸ παιδί εἶναι «τὸ δῶμον», τὸ κομμένο μουσικὸ χορτάρι πὸν θὰ διψᾷ ἐν τῷ ταξιδί τοῦ κάτω κόσμου. Κι' ὅχι τὸ νερὸ τῆς ἀρηγοῦσας, τὸ ἄδωμον τῆς λήθης» πῶς δὲν μοιάζει καθόλου μετὰ τὸ τοῦ ἀπὸ δῶμον πῶς συνηθισμένον νὰ γίνωμε ἐντὸς ἀπάνω κόσμου ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες. Διαρροῦμε πῶς ζημιώνει πολλὴ τὴν ἀμορῶν τῆς ἰδέας αὐτῆς ἢ ἀπόδοσιν :

Et si la soif te torture,
Ne bois pas l'eau de l'oubli:
Pauvre élixir
Du monde souterrain.

— Ὁ ποιητὴς λέει ἀκόμα τοῦτα τὰ ἐπέροχα ἐν ἰδέᾳ, αἰσθητῶν, ποιητικῆς ἀπορῆς ψυχολογία :

Καὶ μοὺ φάνταζες ἐστὶ
Κριτὴς μαζί καὶ δῆμα
Κι' ἦσαν ὁ ἔροσος ἐγὼ
Μὲ τὸ μεγάλο κοῖμα.

Ἀπὸ τὸ μακάριο
Μηδέν, ἐγὼ, σὺ κῆμα
Σ' ἔφερα, ἐγὼ σ' ἔπαιξα,
Ὁ τὸ μεγάλο κοῖμα !

Ποὺ εἶστε δάκρυα τῶν ἄγγων ;...
Ὁ μαῦρε φονιά τρέμε !
Ὁ φρονιᾶ, γονάτισε !
Κριτὴ, συγχώρεσέ με.

Ὁ πατέρας βλέπει σὰν ἁμαρτία πὸν ἔφερε ἀπὸ τὸ μακάριο μηδέν» ἐντὸς αἰώνων τῆς ζωῆς τὸ ἄδωμον πλάσμα, ἔπον καὶ πνίγηκε. Καὶ νιώθει βαρετὴ τὴν καρδιά του ἀπὸ τὴν ἐδῶν γιὰ τὸν μικρὸν τὸν πνιγμὸν μετὰ τὸ ἴδιον κῆμα. Τὸ παιδί του τοῦ παροουιάζεται σὰ δῆμα του, καὶ σὰν κριτὴς του. Ἡ ἀνείδησι τοῦ πατέρα τὸν κάνει νὰ κλονῆ τὶς φριχτὰς φάσεις : «Ὁ μαῦρε φονιά τρέμε !», «Γονάτισε !» Κι' ὁ πατέρας ποθεῖ τὸν πόνο τοῦ ἀδῶνον πὸν

κλαίει δίχως τῆσιν, καὶ κλάζει ἐντὸς παιδί του, τὸ δῆμα του καὶ κριτὴ του :

Κριτὴ, συγχώρεσέ με !

Ἡ μετάφρασις τοῦ τελευταίου στίχου με τοῦτον :
«Seigneur, seigneur, accorde—moi ta grace:
μᾶς εἴχρει ὁ ἔσαν ἄλλον κόσμον πὸν ὅς αὐτὴ τὴ στιγμὴ δὲν τὸν εἶχαμε καθόλου συλλογιστῆ, κι' ὅσον ὁ ἄνθρωπος φέρει ἐντὸς κόσμον ἀνθρώπων μετὰ τὴν θέλησιν καὶ ἐπιθυμίαν τοῦ Κεραίου, πὸν εἶναι κι' ὁ ἐπευθένος γιὰ τὴν γέννησιν μας καὶ τὸ θάνατόν μας.
— Ἡ μετάφρασις τοῦ «Ὑμνου ἐντὸς Ἀθηνῶν», πὸν προέχει νὰ συνεχιστῆ ἐντὸς ἐρχόμενον τεῦχος, τοῦ Φλεβᾶου, πλησιάζει γιὰ τοὺς λόγους πῶς εἶπαμε, πολλὴ περισσοτέρου ἐντὸς πρωτότυπον. Καὶ γιὰ τοὺς ἴδιους λόγους μπορεῖ καὶ δέχεται τὰ ψαλλιδιώματα πὸν τοῦ κάνει σὲ πολλὰ μέρη ὁ μεταφραστὴς, θέλοντας νὰ δώσει μόνο τὰ σπουδαιότερα μέρη ἀπὸ τὸ πολυστίχον ποίημα, πὸν ὁ κ. Νεμὸ τὸ ἀνομιάζει :
un magnifique cantique en l'honneur d'Athènes,
d'une inspiration grave et d'un beau souffle lyrique.

— Δημοσιεύομε σήμερον ἓνα μικρὸν διήγημα τῆς Γερμανίδας Λαροσθέας Γκέμππερ, παρμένο ἀπὸ τὸ γερμανικὸν βδομαδιατικὸν φύλλον «Dez mond am Montag», πὸν μᾶς στάλθηκε τελευταία ἀπὸ τὸ φίλον τοῦ «Νουμᾶ», τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς δημοτικῆς μας γλώσσας κ. Ἀλεξ. Σιδάμης. Τὰ ὄρανα—νά ! τὰ μεγαλύτερα καὶ ἀδοκίματα θῆματα τοῦ ἀνῆτον πολέμου.

Θὰ ἐξακολουθήσωμε νὰ δίνωμε καθετὸσο σὺν ἀναγνώστας μας μεταφράσεις ἀπὸ τὸ σύγχρονον γερμανικὸν διήγημα, πὸν ἔξῃ ἀπὸ τὴν φιλολογικὴν τὸν ἀξία, θὰ μᾶς δώσει μιὰν εἰκόνα τῆς νέας ζωῆς : τὶς νέες ἰδέας, τὰ νέα αἰσθηματα, τοὺς νέους ὁριζόντας ἐντὸς λευτερομένων πᾶ μεγάλου λαοῦ.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ἡ τρίτη συναυλία τῆς στρατιωτικῆς ὁρχήστρας.

Τὸ περασμένον Σάββατον (1 τοῦ Φλεβᾶου) δόθηκε ἐντὸς Δημοτικῆς Θεάτρου ἡ τρίτη συναυλία τῆς Στρατιωτικῆς ὁρχήστρας, μετὰ τὸν ἴδιον καματάρχη κ. Μανόλη Καλομοίρη. Ἡ συναυλία ταύτη εἶταν ἀφαιρετικὴ σὲ μουσικὴν τοῦ μεγάλου Μπετόβεν καὶ τοῦ γάλλου μουσικοσυνθέτη Φρανκ. Ἡ Πρώτη συμφωνία (τὸ μείζον) τοῦ Μπετόβεν παίχθηκε ἐντὸς τῆς ὁρχήστρας μετὰ μεγάλην προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν. Ὁ κ. Πρώτος Μπασιτόν ἀπὸ κοντινὸν τοῦ Μπετόβεν (σὲ μείζον) γιὰ βιολετὸν μετὰ σπουδαίαν ὁρχήστρας φάνηκε πολλὴ ἀπὸ θανάτου ἀπὸ τὴν φήμην πῶς ὡς τώρα ἀπόχρησε. Οἱ «Συμφωνικὰ παραλλαγὰ» τοῦ Φρανκ, γιὰ πιάνον συνοδευόμενον ἀπὸ τὴν ὁρχήστραν, μετὰ τὴν δεσποινίδα Ἡδὴ Παρᾶ, παίχθηκαν τεχνικώτατα. Ἡ συναυλία τελείωσε μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ «Κοριλλᾶνον» τοῦ Μπετόβεν.

Ο ΑΠΟΚΛΗΡΟΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΛΕΒΕΝΤΙΕΣ

Σφρα 25.1.1920

Φίλε «Νουμά»

Σε μία δίωξη τις προσέλαες, στο έδαφος κακούργια, δικαιοσύνην εδικοζήτασε μία δασκάλα από τη Σάμα για πλαστογραφία και φόνο, επειδή μία από τις αποδεδειγμένες έργοειδες της πλαστογραφίας ήταν από μένα στο πλαίσιο γραμμών κτήρησαν οι λέξεις κριτική και την ανάρτηση και μερικώς άλλες ακόμα, εκτός από προσηγορητικές καθηρητικές, που εξέτασαν το γράμμα, μόνο μία νεωτερίζουσα θαύματα προοδός να ξέρει να γράφει έτσι, επειδή κριτική πήρατε αυτή ή ένδειξη, ή διηγήσεως της κ. Λεβεντιέρας έγραψε απαράτητο να πει στην ανήλική σου, αντίθετα ή άλλα, και κάκωλυντα :

«Γνωρίζωμεν όλοι ότι άπαντες οι διδάσκαλοι, ανεξαιρέτως, είναι οπαδοί της υπερχαθαρευούσης και ότι άπαντες όμιλούν (!!) αυτήν την γλώσσαν. Είναι δυστυχώς άληθές ότι τελευταίως εισήχθησαν εν τῷ Δημοτικῷ σχολείῳ βιβλία γεγραμμένα εν τῇ Δημοτικῇ, εν ταύταις οι διδάσκαλοι δὲν εγκρίνουνσι αὐτὰ καὶ καὶ ἀνάρκην, πλεθόμενοι, διδόντες τὴν αὐτῶν.»

Κ' έπειτα κατέληξε πὸς ε' ή κατηγορούμενη δὲν ημιουδοῖαι πικρὰ νὰ εἶναι εἰς αὐτὴ δασκάλα πάν τις άλλες, ὅσα καὶ τὸ γράμμα πὸν δημοκρίτουσαν ο' αὐτὴν οἱ λέξεις κριτική, κτή ανάρκην κτλ., δὲν εἶπαι ἀπὸ της !

Νῆ, πράγματα πὸν ἀκούονται καὶ μέσα σὺ δικαιοσύνην, πικρὰσι ο' ἀνθρώπους, πὸν ὁλονῶν τὰ παιδιὰ φέρονται σὺ σχολείῳ ! Πὸς ε' οἱ δάσκαλοι νὰ ἀναμνησθῶσιν μὲ τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρυθμίσην, ἀπὸ καὶ μέσα σὺ δικαιοσύνην ἀκόμα τοὺς ἐπαινοῦσιν καὶ τὴν ἀντιδρασὴν τοὺς καὶ τοὺς δίνουσι εἰς αὐτοὺς :

Με φίλια
GR...

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

MERCURE DE FRANCE. (15 Γεν.)—*Περρονέ*: Η εδαμιατική μύθοση και τὰ συγκαιρινὰ γεγονότα.—*Φρ. ντε Κουρὲ*: Καθ. Σπίττελερ.—*Γκαμπριέλ Μουρέ*: ποιήματα.—*Σαιν Σίξτ*: Αμερικανικὰ στίχοι. κτλ. κτλ.
LE MONDE NOUVEAU. (Δεκεμβρ.)—*Ρενέ Μποναλέβ*: Πραμένα φύλλα.—*Μαξιμ Ρεβόν*: Ο κ. Ρενέ Μποναλέβ.—*Ερστ*: Η νέα γαλλ. βουλή.—*Ζυλ Σουπερβιέλ*: Ποιήματα.—*Ζαν Φινό*: Η γυναίκα από επιστημονική άποψη.—*Δημ. Κακλαμάνος*: Ο Μπαίρον και ή Ελλάδα. κτλ. κτλ.
LA REVUE CRITIQUE. (10 Γεν.)—*Μπιντού*: Μολιέρου και Κορνήλυ.—*Μ. ντε Ρου*: Οι έπιλογές στους νικητές.—*Αντρέ Τερσίβ*: Αν τὰ γαλλικά είναι νεκρή γλώσσα.—*Μπενουά*: Ποιήματα κτλ. κτλ.
LA REVUE CONTEMPORAINE. (Δεκεμβρ.)—*Ενάν*: Γαλλία και Βέλγιο.—*Ντεν Πλεσίσ*, *Γκν Σαρλ Κρεν*, *Δαρνιέρ*, *ντι Λέντ*, *Ααβονάν*, *Γαγιέ*: Ποιήματα.—*Ρεϊνὸ*: Για τὸ γαλλόφωνο ποιητὴ Έλληνα Εδουτ. Αθανασιάδη.—*Σεζάν*: Ψυχολογία τῆς εὐτυχίας.—*Δουδ. Νερό*: Οι σικαιρινοὶ Έλληνες ποιητές.—*Αννα Σέρριο*: Τὸ φέμα της διήγημα κτλ. κτλ.

ΚΑΡΤΑ ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΜΕΞΗ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Σπ. Αντ. Στο τραγούδι του Μίσους κόνημε μερικὰ τεχνικά διορθώματα που τὰ κόνημε αναγκαία για νὰ δημοσιευτεί αν θέλεις πέρασε απ' τὸ γραφεῖο νὰ τὴν ἰδεῖς, γιατί δίχως νὰ ξέρουμε αν τὰ θέγεται, δὲν μπορούμε νὰ τὴν τυπώσουμε.—κ. *Κωσταντ*. Τὸ ποίημά σου δὲν εἶναι κακὸ, —μὰ τοῦ λείπει λιγάκι τέχνη. Αὐτὸ τὸ εἶδος θέλει κάποιου μεγαλύτερου σφῆξμο. Έπειτα ἐκείνες οἱ χασμιδιές—! Σήμερα δὲν μπορεί πὰ νὰ σταθεῖ στίχος σὺν καὶ τοῦτο: «Σκοτεινίασε—ὁ—οὐρανὸς» κτλ.—κ. *Z. A. X.* Καμὰ ντροπὴ δὲν εἶναι. Η «Παλιὰ ἀγάπη» ἔχει κάμποσα τεχνικά ψεγάδια. Δηλαδή ὁ,τι λέμε και γραπακίνο. Δὲ σου μοιάζει σὺ χασμιόσημα: «ή λῦπη—ή—διόλιπη»; Έπειτα κάτι τέτοια σὺν τὴν ὀλοπικη λῦπη δὲ σου φαίνονται ἰπερβολικά: ή λῦπη, ή πικρή λῦπη φτάνει στην περίσταση, πῶς; κ. *Α. Φ. Τ'*: «Ονειρο» δὲ μὰς κολλάρασε: «Νειροδῆτρα στην πρώτη μας γλυκειά βραδιά τοῦ γάμου.—πὸς ἤμουν σπῆρο μοναχὸ και σὺ δειλὴ κοντά μου». Σπῆρο μοναχὸ ή μονόχο λέμε πὸν ξυπνὸν ἀνθρωπο—ἔδω τί πὰ νὰ πει;—κ. *Θ. Σκο*. «Νὰ τὸν» δὲ μὰς φαίνεται δόκιμος τύπος. Έπειτα, γιατί ἐκείνο τὸ γλαφιρικό ἔφος: «Κουτάτε με τὸ δυστυρή» κτλ. Τὸ δικίνο του ὁ καθένας τὸ παίρνει, δὲν τὸ ζητιανεύει. «Οχι;—κ. *Π. Π. Δηξούρι*. Μὴ στενοχωριέσαι, ἀγάλη! ἀγάλη θὰ διαβαστεί και στο Δηξούρι. Τὰ τραγούδια σου ἔχουνε πολὺ λυρισμὸ. Όμως θὰ δημοσιέψουμε μόνο τὸ 2ο' γιατί τὰλλα δύο ἔχουνε κάποια ἀσυναρτησία που εὐτυχῶς δὲν εἶναι καὶ τῆς μόδας. Σ' εὐχαριστοῦμε. Στείλε μας τίποτα τραγούδια σὺν τὸ 2ο.—κ. *Π. Αβρ*. Μὰ γιατί δὲ μὰς τὸ στέλνει ὁ ἴδιος; Τὸ τραγούδι του δὲν μπορεί νὰ δημοσιευτεί τόσο γρήγορα. Ἀργότερα μὰ με τὴν ἄδεια νὰ διορθώσουμε μερικὲς χασμιδιές.—κ. *Μάκιετ*. Θὰ δημοσιευτεί. Τὸ «Γρασσόνάκι σου» φαίνεται λίγο σὺν πρόχειρα γραμμένο.—κ. *Πέτρ. Μπερ*. Όλα σαράντα λετὰ! Τὸ γράμμα σου δὲ μὰς λέει τίποτα νέο. Τὴν ξέρουμε δυστυχῶς πολὺ καλά αὐτὴ τῆ σκοπιὰ που παιδεύησαστε τόσο χρόνια νὰ τὴν καθαρῶσουμε ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ διανοητικὴτητα.—κ. *Μ. Παρδ*. Ο Κ. σ' εὐχαριστεῖ πολὺ. Μὰ τὸ τραγούδι σου πολὺ σκοτεινὸ: «Τῆς τέχνης μου τὰ λῦτρα—μὴ θέλεις δοκίμα, σὺ θὰ τῆς γῆς νὰ θάψω!» Εἶπαμε κ' ἄλλοτε, μὴ ζητᾶτε νὰ σπᾶζει τὸ κεφάλι του κανεὶς για νὰ σᾶς καταλάβει. Αὐτὸ εἶναι δικαιοσύνη κ' ἐλάττωμα ἐκείνων που ἀπόγτησαν φήμη.—κ. *Μουριάνα*. Θὰ δημοσιευτεί.—κ. *Σκ. Παρ*. Ἀρκετὰ καὶ ὁ. Θὰ δημοσιευτεί.—κ. *Α. Φ.* Διηγήσορα. Διάβασε Ψυχᾶση νὰ ἰδεῖς πὸς ἐπιμῶνται αὐτὰ.

Η ΠΕΤΡΑ

Σκοτάδι. Γύρω, πῶσο, τριγύρω συντομία, σκόνη. κ' εἶδα μὴ μόνη κῆρα νὰ λῶται!... Σκῶβο... Ω, θάμπη!... Τὴν παίρνου βάνο φωνή. Τὴ χάνου....

A. ΠΑΡΟΔΙΤΗΣ

Η ερακλία τοῦ Ρωμιοῦ νὰ θυμῶνη σὴ φιλονεικία, προσέρχεται, νομίζω, ἀπὸ τὸ νὰ μὴ θρέψη σὺ ἀπλάχνα του πτόλιτη ἀγάπη για τὴν ἀλήθεια. Τοῦ μέλει περισσότερο για τὸ ἐγὼ του. Όποιος κοιτάζει τὴν ἀλήθεια, τὴν ἀποκλειστικὴ τὴν ἀλήθεια, δὲ βᾶζει με τὸ καὶ του θυμῶς.

Όραῖο πράμα ή συνείδηση μὰ σπάνιο, σπάνιο, ἀπὸ τὰ πῶ σπάνια, καθὼς φαίνεται. Σίγουρο πὸς σὺ σῆθος τοῦ Καζηθῶση δὲ φωλιάζει τέτοιο χροῶ πουλί.